

"XII NIT BIELENCA"

HOMENATGE AL COMPOSITOR

Baltasar Moyà

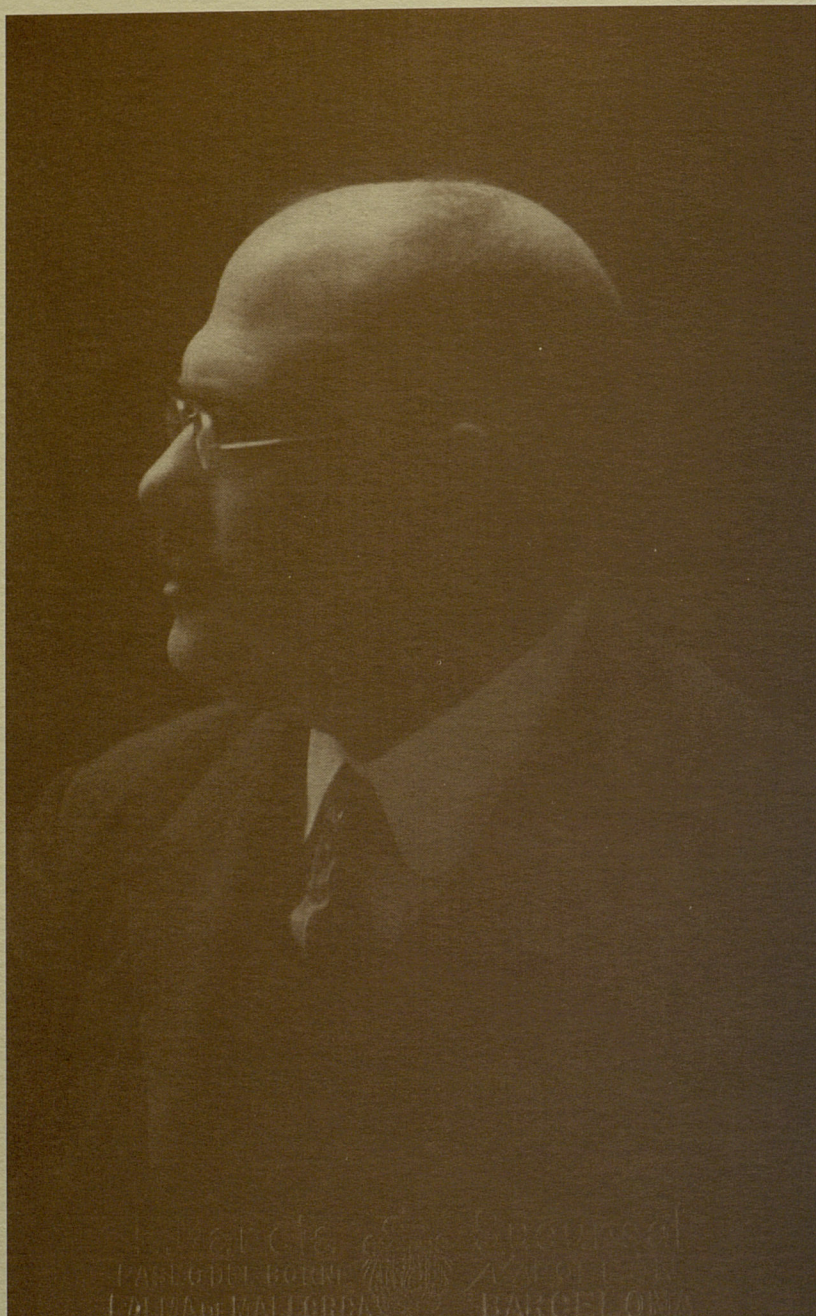
Capdepera - Palma

(1861 - 1923)

BÚGER

ILLES BALEARS

2002

*“**Baltasar Moyà** fou un personatge inquiet i actiu, sempre engrescat amb la participació i direcció de diferents activitats i col·lectius al mateix temps, però de tots, l'aspecte més rellevant és l'alt nivell que assoliren aquestes agrupacions quan les dirigí **Moyà**.*

*Féu possible que la banda de la **Casa de la Misericòrdia** es convertís en estendard de la cultura balear en ciutats com **València, Barcelona i Alger**. Com a compositor ens ha deixat un important legat de música per a banda.”*

"XII NIT BIELENCA"

HOMENATGE AL COMPOSITOR

Baltasar Moyà

(1861 - 1923)

• Diumenge dia 6 d'octubre a les 19 h.

La **Fundació ACA/Àrea Creació Acústica**, vos convida a la
"XII NIT BIELENCA" - HOMENATGE AL COMPOSITOR

BALTASAR MOYÀ.

A les **19 h.** hores trobada de tots els assistents a l'**Ajuntament de Búger**, on serem rebuts pel Batle, l'Il.l Sr. D. **Miquel Amengual**. A continuació, la "**Banda Municipal de Capdepera**" dirigida pel Sr. **Joan Ramón Xamena** ens oferirà un cercavila.

Als actes contem també amb la presència de l'Hble. Sra. **Maria Antònia Vadell**, Vicepresidenta i Consellera de Cultura del **Consell de Mallorca**, l'Il.lm. Sr. **Joan Fageda**, Batle de **Palma**, l'Il.lm. Sr. **Josep Gallego**, Batle de **Capdepera**, la Sra. **Carme Feliu**, Regidora de Cultura de l'**Ajuntament de Palma**, el Sr. **Clement Alzina**, Regidor de cultura de l'**Ajuntament de Capdepera**, el Sr. **Pere Perelló**, Regidor de cultura de l'**Ajuntament de Búger**, el Sr. **Miquel Alenyar**, Director de la **Fundació "Sa Nostra"**, el Sr. D. **Joan Parets**, del **Centre de Recerca i Documentació Historico-musical de Mallorca**, i el Sr. D. **Antoni Caimari**, President de la **Fundació ACA**.

Tot esperant la vostra assistència a l'acte, rebeu una cordial salutació

PATRONAT FUNDACIÓ ACA

La **Nit Bielenca** de **Buger**, és un important esdeveniment musical en el que, any rere any, la **Fundació ACA** fa un reconeixement públic a la figura d'un personatge rellevant dins del món de la música.

Com a batle de **Palma** en plau poder saludar tots els assistents a la **Nit Bielenca** i participar de l'homenatge d'enguany a la figura i a la obra de **Baltasar Moyá Sancho**, qui es va iniciar a l'activitat musical a **Capdepera**, on nasqué l'any 1861. La seva dilatada trajectòria musical va estar molt lligada a la **Ciutat de Palma** ja que va dirigir Orfeons, Orquestra de ball per amenitzar els balls que es celebraven a les societats més importants de **Ciutat** en aquella època, des de 1905 a 1919, i més tard, director de la **Banda de la Casa de la Misericòrdia**, una Banda que fou seguida amb admiració per tots els actes on hi participava, pels pobles i per **Ciutat**, sempre dirigida per aquest músic insigne. **Baltasar Moyà** va morir a **Palma** l'any 1923.

Ara aquest homenatge ve acompanyat per la presentació d'un CD composicions per banda, d'aquest músic, interpretats per la **Banda de Música Municipal de Palma**, de la que l'**Ajuntament de Palma** es sent molt orgullós. Vull felicitar els responsables de la **Nit Bielenca**, per doble motiu: en primer lloc, per dedicar aquesta edició a **Baltasar Moyá** i, en segon lloc, per publicar un CD que recull el millor de la seva obra, interpretada per la **Banda Municipal de Palma**, que té prou demostrat el seu nivell artístic.

Sols me resta donar l'enhorabona als organitzadors i desitjar que gaudeixin d'aquesta **Nit Bielenca**.

Joan Fageda i Aubert

Batle de Palma.

Com a regidor de Cultura de l'**Ajuntament de Capdepera** m'omple de satisfacció que enguany es difongui l'obra de **Baltasar Moyà Sancho** amb activitats diverses com aquesta **Nit Bielenca** que organitza la **Fundació ACA**.

Primera, perquè **Baltasar Moyà** va néixer a **Capdepera**; i segona, perquè fou un músic particular dins el panorama musical balear. Fou un personatge inquiet i actiu, sempre engrescat amb la participació i direcció de diferents activitats i col·lectius al mateix temps, però de tots, l'aspecte més rellevant és l'alt nivell que assoliren aquestes agrupacions quan les dirigí **Moyà**. Aquestes agrupacions van des de bandes municipals i militars, a agrupacions corals, i a la direcció d'una orquestra.

Tota aquesta trajectòria de **Moyà** ens és fàcil de seguir en aquests moments gràcies al llibre de **Josep Joaquim Esteve Vaquer**, titulat *La música d'un temps. Baltasar Moyà Sancho (Capdepera 1861-Palma 1923)*, que està editant l'editorial **Documenta Balear**; a la **Fundació ACA**, amb la qual s'enregistraran algunes seves peces i que ben segur també contribuiran a difondre'l; a l'edició d'algunes partitures seves de la mà de la **Universitat de les Illes Balears**, com ara les marxes fúnebres *Alma de àngel, ¡¡¡Dolores i Maria*, que ja fa alguns anys que sonen per Setmana Santa per diferents indrets de les illes; i a l'**Ajuntament de Capdepera**, que enguany també té previstes algunes activitats per commemorar i recordar aquest músic, que: "féu possible que la banda de la **Casa de la Misericòrdia** es convertís en estendart de la cultura balear en ciutats com **València, Barcelona i Alger**".

Climent Alzina Terrassa

Regidor de cultura

Ajuntament de Capdepera

ACTES

PLAÇA DE SANT PERE DE BÚGER

Concert d'obres de **Baltasar Moyà** a càrrec de la “**Banda de Música Municipal de Palma**”. Director: **Ramon Juan Garrigós**.

SALA DEL PIANO - FUNDACIÓ ACA • Son Bielí - Búger

Parlaments i Homenatge al Compositor

Baltasar Moyà

A continuació es presentarà i s'escoltaran alguns fragments del disc compacte.

Els assistents podran adquirir el quadern i el disc compacte de la “**XII Nit Bielenca - Baltasar Moyà**”

- Entrada lliure a tots els actes -

Després dels actes a l'atri de Son Bielí, els assistents que ho desitgin podran gaudir d'una selecció gastronòmica mallorquina, organitzada per **Art:arts** - “**Naturalesa, Artesania i Gastronomia**”.

Preu del refrigeri **6 €**.

A la Memoria de D. José Erviti

1

DOLORES!!!

Marcha Fúnebre

Precio fijo: Ptas. 2

BALTASAR MOYÀ

Tpo. de Marcha

FLAUTA

OBOE

REQUINTO

CLARINETES I

CLARINETES II

SAXOFONES MI b

SAXOFONES SI b

SAXOFONES MI b

CORNETINES I

CORNETINES II

TROMBAS MI b

TROMPAS MI b

TROMBONES I

TROMBONES II

BARITONOS

BOMBARDINOS I

BOMBARDINOS II

BAJOS

BATERIA

B. solo

Propiedad del Editor para todos los países.
CASA ERVITI

C.E.1234

SAN SEBASTIAN

Partitura de l'obra **Dolores** de Baltasar Moyà

BALTASAR MOYÀ SANCHE

Naixement

Baltasar Moyà i Gabriel, el seu germà bessó, varen nèixer a Capdepera el dia 21 de gener del 1861. Fou el segon naixement del matrimoni format per Gabriel Moyà Ferrer, un picapedrer natural d'Artà, i Catalina Maria Sancho Mercadal, natural de Capdepera. Dos anys abans, el 28 de maig del 1859, quan els pares de Baltasar encara tenien el seu domicili establert a Artà, va nèixer Joan. Finalment, el 28 de maig del 1865, nasqué, també a Capdepera, Bartomeu, l'últim fill del matrimoni.

De tots els germans que formaren la família Moyà-Sancho foren Baltasar i Bartomeu els únics que s'iniciaren en l'art musical a Capdepera, amb tota probabilitat a la banda de música del poble.

Ingrés a l'exèrcit

Després de la mort del seu pare, el 3 de juliol del 1874, els quatre germans començaren a treballar per sustentar la família. El major, Joan, es dedicà a l'ofici de teixidor. Gabriel, el germà bessó de Baltasar, el 1876 ja no habitava al domicili familiar, probablement per què es trobàs treballant a alguna de les possessions existents al terme de Capdepera.

El 2 de març del 1876, Baltasar, ingressà voluntari al Batalló Provisional de Mallorca en qualitat de músic de 3ª classe, amb l'especialitat de cornetí. Era una època difícil. Després de la restauració borbònica del 1874, l'exèrcit pateix una sèrie de remodelacions fins que el 1877 es creen, prenent com a base els batallons solts que hi havia arreu del territori nacional, 60 regiments en l'arma d'infanteria cadascun amb la seva secció de música. Aquesta es la raó de que entre el 1876 i el 1893, Baltasar, serví en cinc llocs diferents, que foren:

- Batalló Provisional de Mallorca (1876)
- Batalló de Reserva nº 29 (1876-1877)
- Batalló de Reserva Monforte nº 69 (1877)
- Regiment d'Infanteria Tetuan nº 47 (1877-1880)
- Regiment d'Infanteria Filipinas nº 52 (1880-1893)

L'ascens dins la carrera militar de Baltasar podriem qualificar-la de meteòrica. L'octubre del 1876, quan es trobava de servici al Batalló de Reserva nº 29, fou ascendit a músic de 3ª classe. Tres anys després, ja en el Regiment d'Infanteria Tetuan nº 47, fou ascendit a músic de 2ª classe i finalment, en febrer del 1882 fou ascendit a músic de 1ª classe.

Casament amb Margalida Alomar Pérez i naixement de les dues filles

El 22 de setembre del 1881 se li expedí certificat de solteria per poder contraure matrimoni amb Margalida Alomar Pérez, natural de Palma. Margalida era filla de Francesc Alomar Morro, d'ofici mariner, i de Maria Ignàsia Pérez Andreu, natural de Palma.

L'enllaç tingué lloc a l'Església de la Sang de Palma el dia 19 de novembre del 1881, segons consta en l'inscripció feta el 13 d'abril del 1882 al Registre Civil de Palma. Baltasar tenia 20 anys i Margalida 22 anys.

El 6 d'octubre del 1882, nasqué al domicili familiar situat al carrer dels Montcades de Palma, la primera filla del matrimoni, Catalina, i el 15 de setembre del 1885 nasqué Hermínia, la segona i última filla del matrimoni. Per aquesta època la família havia traslladat el seu domicili al carrer de Sant Llorenç, molt a prop de la parròquia de Santa Creu.

El trasllat i la estada a Menorca

Un mes i mig després del naixement de la segona filla, tot el Regiment d'Infanteria Filipinas nº 52 es traslladà a Maó, permutant la seva guarnició amb el Regiment d'Infanteria de Mindanao nº 56.

En aquella plaça estigué destinat tot el regiment fins al 31 de març del 1888. Durant aquest període de temps a Maó, la banda del regiment prengué part als actes públics importants que tingueren lloc a la ciutat, tal com feia a Palma uns anys abans.

Amb data del 12 d'abril del 1888, Baltasar, sol·licità renovar el seu compromís amb l'exèrcit per dos anys més. Després d'aquest compromís, a finals d'abril del 1890 se li concedí la llicència absoluta per haver complit el temps pel qual s'havia compromés. Aquesta llicència durà fins al 7 de desembre del 1892.

Baltasar Moyà director de la Banda de Música "La Filarmònica Porrerense" de Porreres.

Tal com hem dit abans la llicència que obtingué de l'exèrcit durà quasi tres anys. Aquest temps el dedicà a la Banda de música de Porreres. Son poques les dades que ens han arribat de l'estada de Baltasar Moyà en aquesta banda. Possiblement es feu càrrec de la direcció de la banda per que la formació necessitàs una reorganització interna i per aquesta raó es cercà un músic experimentat i amb ganes de fer molta feina.

Segons Joan Rosselló, Baltasar Moyà no substituï en la direcció de la banda al seu fundador, el reverend Jaume Mulet Escarrer, si no que substituï un músic anomenat Antoni Bauzà que es feu càrrec de la direcció de la banda uns anys abans. Les coses no degueren anar del tot bé, ja que es cercà la col·laboració de Baltasar Moyà.

Sota la seva direcció la banda prengué part tant a les celebracions civico-religioses que es feren a Porreres com a diferents actes als pobles de Mallorca, fins i tot a Palma. Els dies 20 i 21 de juny del 1891 la banda de Porreres, sota la direcció del mestre Moyà prengué part a les festes celebrades als carrers Juanot Colom i Jaume II de Palma. Junt a la Banda de Porreres actuà la banda *Unión Balear* de Palma. A finals del mes d'agost del mateix any, la formació va fer dues sortides; la primera fou a Montuïri amb motiu de les festes patronals i la segona la inauguració del *Centro Republicano* al poble de Felanitx.

Les actuacions de la banda es comptaven per èxits. Allà on es desplaçava la banda produïa admiració i expectació. Sota la direcció del mestre Moyà la banda de Porreres es convertí en una de les millors formacions bandístiques que existien en aquell temps a Mallorca.

El dia 7 de desembre del 1892 tornà a la disciplina militar i ingressà a la secció de música del Regiment d'Infanteria Filipinas nº 52 a Palma.

Baltasar Moyà director de l'Orfeó Republicà Balear de Palma.

Baltasar Moyà substituï Andreu Gelabert en la direcció de l'Orfeó Republicà Balear de Palma l'abril del 1897. La primera referència que tenim del mestre Moyà dirigint aquesta formació fou la serenata que oferí al president honorari de l'orfeó, el senyor Francesc Roca, el 2 d'abril del 1897.

Baltasar fou un tant innovador en el camp coral. Al poc temps de fer-se càrrec de la direcció de l'orfeó creà classes de solfeig per que els coristes poguessin ampliar els seus coneixements musicals i d'aquesta manera poder exigir-los més a l'hora de cantar el repertori.

El triomf més important aconseguit per la formació amb Baltasar Moyà com a director fou el primer premi aconseguit al concurs d'orfeons que es celebrà a Sóller el dia 16 de maig del 1897 amb motiu de les Fires i Festes de la Victòria. Al concurs es presentaren la Capella de Manacor i l'Orfeó Republicà de Palma i les dues formacions reberen el primer premi.

Baltasar desempenyà el càrrec de director de l'Orfeó Republicà Balear de Palma fins al mes de maig del 1899. El motiu pel que abandonà aquest càrrec fou per que havia rebut l'encàrrec d'organitzar l'Orfeó de La Protectora també a Palma.

Baltasar director accidental de la Banda del Regiment Regional de Balears nº 1.

A finals d'agost del 1897 quedà vacant la plaça de músic major del regiment regional de Balears nº 1 per jubilació del mestre Perelló, que l'havia ocupada des del 1882. Tot seguit es convocà la plaça, però fins que es feren les proves per ocupar-la, el càrrec de director l'ocupà Baltasar Moyà, ja que era l'únic dels músics que formaven la banda de música que tenia els estudis per poder-la ocupar. Baltasar es preparà per músic major a l'academia que el senyor Varela Silvari tenia a Madrid (possiblement per correspondència) segons certificat presentat pel mateix Baltasar al Comandant del Regiment.

Baltasar es feu càrrec de la banda del regiment fins a finals d'octubre del 1897. En aquest període de temps tan curt preparà la banda per prendre part al certamen de bandes de música que es celebrà a Manacor el 20 de setembre del 1897. La banda s'inscrivé a la primera secció junt a la banda d'Artà, encara que aquesta última es retirà a última hora i solament participà la del regiment tota sola en aquesta secció. La banda guanyà el primer premi i aquest triomf fou importantíssim, ja que les oposicions de músic major es tenien que celebrar dos dies després.

Les oposicions a music major.

La vacant de músic major del Regiment Regional de Balears nº 1 es publicà el dia 25 d'agost del 1897 al *Diario Oficial del Ministerio de la Guerra*. Els oposicions esdevingueren polèmiques.

En primer lloc per que en un dels punts de les bases s'especificava que la plaça no es devia convocar si dins la mateixa ja hi havia algun músic major. El certificat presentat pel mestre Moyà per fer-se càrrec de la direcció fou provocà la polèmica, ja que un sector del públic agafà aquest certificat com un nomenament, quan en realitat, Baltasar Moyà no tenia nomenament de músic major.

En segon lloc per les declaracions que el comandant del regiment va fer dos dies abans de les oposicions diguent que ell no volia un excel·lent

compositor al front de la secció de música del seu regiment si no tan sols un major que posara a bon nivell militar aquesta secció.

Degut a aquests dos punts exposats, les oposicions despertaren expectació i polèmica. A les oposicions es presentaren 12 candidats, entre els que es trobaven Baltasar Moyà i Josep Balaguer. Segons totes les publicacions de l'època Josep Balaguer va fer unes oposicions brillants i guanyà les oposicions encara que aquesta no es la versió que es contava entre el músics militars de l'època i que a arribat fins a nosaltres per mitjà de les fonts orals consultades.

Segons aquestes fonts, abans de començar les oposicions es rebé un despatx de Madrid insinuant que la plaça de músic major devia ser adjudicada a Josep Balaguer. No hem trobat cap prova d'aquesta afirmació, però si tenim alguns indicis. En primer lloc les paraules que el comandant havia dit als opositors abans de les proves i que ja hem dit abans. Baltasar ja havia demostrat la seva valua com a compositor i director de banda sobradament en aquesta època. Mentre que Josep Balaguer només havia estat mestre concertiste de piano al *Teatro Real* i no conceixia la banda. Aixó si, s'havia relacionat amb tota l'alta burgesia de la cort de Madrid.

En segon lloc, Baltasar Moyà era director de l'Orfeó Republicà Balear de Palma i encara que Baltasar no fos simpatitzant de les idees republicanes el convertí en un mal candidat a ocupar un lloc de relleu en l'escalafó militar.

Fos com fos, Josep Balaguer guanyà la plaça i fou felicitat per tots els opositors.

Baltasar Moyà director d'una orquestra.

A finals del 1897, Baltasar organitzà una orquestra de ball per amenitzar els balls que es celebraven a les societats més importants de Palma en la temporada de carnestoltes. A partir de la temporada de carnestoltes de l'any 1898 l'orquestra actuà als salons de les societats: *Centro de Unión Republicana*, *La Protectora*, *Democracia Balear* i el Teatre Líric.

L'orquestra estava formada per una quinzena de músics de vent i percussió. Baltasar era el director i a la vegada interpret de cornetí. Fou en aquesta formació on Baltasar desenvolupà les tres facetes de la seva vida: músic, director i compositor.

L'encarregat de fer els programes amb les obres que l'orquestra devia interpretar era el mateix Baltasar ja que era el director. Aquesta circumstància l'arpoftà per interpretar i donar a coneixer una bona part de les peces que composava.

A partir del 1905 l'orquestra cada vegada actuà més al Teatre Líric de Palma fins al punt que la majoria dels músics de l'orquestra de Baltasar Moyà formaven part de l'orquestra que amenitzava les temporades de varietats del teatre. El mateix Baltasar dirigí en més d'una ocasió l'orquestra del Líric on restaria lligat fins a la seva mort.

Baltasar Moyà organitzador de l'Orfeó La Protectora de Palma.

Després de la temporada de carnestoltes del 1899, la societat La Protectora anuncià l'obertura d'una càtedra de solfeig dirigida per Baltasar Moyà amb l'objectiu d'organitzar una massa coral.

La presentació d'aquet orfeó tingué lloc el dia 14 de maig del 1899 sals espaiosos salons de la societat. Per l'ocasió s'organitzà una vetllada musical en la que pregueren part, a més de l'orfeó, la banda de guitarres, llaüts i bandurries que dirigia el senyor Joaquim Bernat, el guitarrista Sr. Bartomeu Calatayud i l'orquestra que dirigia Baltasar Moyà.

Baltasar organitzà aquest orfeó a semblança de l'Orfeó Republicà Balear de Palma. Fins i tot el repertori estava marcat per l'*Asociación de los Coros de Clavé* a la qual pertanyien les dues formacions. Sota la batuta del mestre Moyà, l'orfeó participà a les vetllades musicals que la societat La Protectora organitzava per esbarjo dels seus associats, així com també a diverses serenates.

Després de la seva organització i una vegada consolidat, Baltasar deixà la seva direcció i la deixà en mans de Pau Coll. El relleu del càrrec s'anuncià als diaris el dia 26 d'abril del 1900.

Baltasar Moyà abandona la Banda Militar.

Després de les oposicions de músic major, la situació a la banda militar degué esdevenir insuportable per Baltasar. El dia 7 de desembre del 1900, nomñes un dia després de finalitzat l'anterior compromís, causà alta com a soldat de segona classe del regiment. D'aquesta manera abandonava la musica militar encara que continuava lligat a l'exèrcit.

La carrera militar també fou meteòrica. El primer de març del 1901 ascendí a caporal d'infanteria i amb reial ordre del primer de maig del 1903 se li concedí l'us de la medalla d'Alfons XIII. El primer de febrer del 1904 ascendí a sargent i a finals de gener del 1906 passà a la situació de retirat a petició propia ja que acabava de aprovar les oposicions de director de la banda de música de la Casa de Misericòrdia de Palma.

Baltasar Moyà i la banda de música “La Camponense” de Campos.

La societat-banda “La Camponense” de Campos es degué fundar cap als últims anys del segle XIX, ja que una de les primeres referències que tenim d'aquesta banda ja formada data de l'any 1900 amb Baltasar Moyà ocupant el càrrec de director. Per aquesta raó pensem que fou Baltasar el que organitzà aquesta banda de música. El promotor de la societat i principal director fou el senyor Joan Alou Ballester i fou seguidora de les idees de Francesc Silvela, pr lo que també era coneguda a Campos amb els noms de Can Silvela o de Can Alou.

Aquesta banda cohabità a Campos amb la banda de la societat La Recreativa que fou dirigida per Josep Amer Oliver i després per Gaspar Miró Noguera. Totes dues bandes participaven activament als actes civico-religiosos que es feien a Campos i totes dues tigueren el tractament de bandes municipals, depenent del partit polític que governara l'ajuntament de Campos.

Sens dubte els actes mes importants en els que prenia part la banda “La Camponense” eren els de les festes de la Mare de Deu d'agost, les festes de Sant Julià, patró de la vila, les processons de la Setmana Santa i la processó del Corpus Christi. Però la banda també es desplaçava als pobles veïns. Així, el 1902 es desplaçà a Manacor per participar als actes de les festes en honor a Sant Domènec, on actuà junta a la banda del Centre Conservador. També hi havia bandes que es desplaçaven a Campos per participar a les festes del poble junt a la banda “La Camponense” i entre elles la banda de la Casa de Misericòrdia que també dirigida per Baltasar Moyà participà els anys 1909, 1910, 1911, 1914 i 1916.

El triomf més important aconseguit per “La Camponense” dirigida per Baltasar Moyà fou el primer premi de la segona secció del concurs de bandes de música celebrat a Palma el dia 15 d'agost del 1903 amb motiu de les Fires i Festes. Per a preparar la banda Baltasar demanà dos mesos de llicència a l'exèrcit.

Baltasar Moyà dirigí la banda de música “La Camponense” fins al dia que morí.

Baltasar Moyà i la banda de música “La Harmonía” d'Alaró.

A finals del segle XIX ja existia a Alaró una banda de música dirigida per Rafel Guardiola. Aquesta mateixa banda la dirigiria anys més tard Jaume Guardiola, però pareix ser que la banda no anava tot lo bé que volien les institucions i associacions culturals del poble. Amb tota seguretat l'associació “La Harmonía” que es fundà a Alaró el 1902 es feu càrrec de cercar un director que portara a terme una reorganització de la banda. L'encarregat de donar aquesta empenta musical a la formació fou el mestre Moyà.

El juny del 1904 la banda encara estava dirigida per Jaume Guardiola, però el maig del 1905, la banda es presentà, sota la batuta del mestre Moyà, al concurs de bandes celebrat a Sóller, on guanyà el primer premi de la secció primera.

La llavor de Baltasar acabà l'agost del 1906, ja que la banda es presenta el setembre d'aquest any al certamen de bandes que es celebrà a Manacor, dirigida una altra volta per Jaume Guardiola.

Baltasar Moyà i la banda de la Casa de Misericòrdia

El 29 de juny del 1905 sortí publicada al *Boletín Oficial de la Provincia de Baleares* la convocatòria de la plaça de director de la Banda de la Casa de Misericòrdia que es trobava vacant per renúncia d'Antoni Torrandell Alomar. Les oposicions es presentaren tres candidats que foren: Baltasar Moyà, Josep Picó i Macià Morro.

El tribunal estava compost per Pere-Miquel Marqués, Melcior Oliver i Antoni Torrandell i les proves començaren el dia 3 d'agost al Palau de la Diputació. Després de tres dies d'intensa oposició el tribunal dona per bona la terna pel següent ordre: en primer lloc Baltasar Moyà, en segon lloc Josep Picó i en tercer lloc Macià Morro. La Diputació aprovà la terna a la sessió celebrada el 8 d'agost del 1905 i en conseqüència quedava aprovat Baltasar Moyà per ocupar el càrrec de Director de la Banda de Música de la Casa de Misericòrdia.

Des del moment que Baltasar es feu càrrec de la direcció començà una reorganització bastant grossa dins la banda. Prompte es començaren a veure els canvis i el 14 de setembre del mateix any la banda ja presentà 19 educands nous a les seves files. Però la presentació oficial no fou fins el 12 d'abril del 1906 en la processó del dijous sant. Per l'ocasió la Diputació decidí fer un uniforme nou per a la formació. Hem de dir que la Banda de la Casa

de Misericòrdia era l'única banda civil de Palma que depenia d'un organisme públic com era la Diputació.

Per al dijous Sant del 1906, la banda es presentà amb el seu nou uniforme i una petita banda de cornetes i tambors al davant i causà l'admiració del nombrós públic que omplia els carrers de Palma. En setembre del 1906 la banda, sota la direcció del mestre Moyà, guanyà el primer premi de la segona secció del concurs celebrat a Manacor.

Degut als èxits i les mostres d'admiració que rebien els diputats quasi diàriament foren el motiu de que la Diputació decidira adquirir un instrumental totalment nou per a la banda. Hem de dir que Baltasar estigué en tot moment recolzat i assessorat en tota la reorganització tant pel director de la Casa de Misericòrdia, el senyor Mateu Tous, i pels senyors diputats.

L'admiració que es produí cada vegada que la banda prengué part en algun acte fet a Palma també es produí cada vegada que la banda prengué part a les festes patronals del pobles de Mallorca i als viatges que fora de l'illa va fer la Banda, sempre dirigida per Baltasar Moyà. Entre els pobles als que va participar en algun acte es troben:

- 1906 Felanitx
- 1907 Binissalem, Sóller, Artà, Sant Llorenç des Cardassar, Sineu i Bunyola
- 1908 Sóller, San Joan, Esporles, Manacor, Sineu, Santa Maria i Bunyola
- 1909 Llubí, Campos, Felanitx, Son Servera i Manacor
- 1910 Inca, Petra, Manacor, Selva, Campos, Puigpunyent i Banyalbufar
- 1911 Petra, Algaida, Inca, Llubí, Artà, Campos, Banyalbufar i Bunyola
- 1912 Bunyola, Algaida, Inca, Consell, Santa Maria, Santa Margalida, Alcudia i Eivissa
- 1913 Alcudia, Algaida, Consell, Andraitx, Santa Margalida, Petra i Eivissa
- 1914 Artà, Campos i Capdepera
- 1915 Pollença, Eivissa i Bunyola.
- 1916 Petra, Eivissa, Campanet, Pollença, Campos, Sant Jordi, Bunyola i Andraitx
- 1917 Calvià i Sóller
- 1918 Sóller, Andraitx, Capdellà i Llubí

Port de Sóller.

Però si importants eren els desplaçaments als pobles de la geografia

balear cap destacar per damunt de tots els viatges que la banda va fer, convidada pels diaris més importants de Palma, a València (1909), Barcelona (1911) i Alger (1910). La banda es convertí en l'estendard de la cultura balear en aquest indrets.

L'agost del 1919 s'inicià un període de crisi dins la banda. Cada vegada eren menys els músics que formaven la banda. Per una part era bastant normal, ja que els nins que començaren amb Baltasar s'havien fet majors i havien deixat l'hospici. A l'altra banda estaven els diputats que culpaven de l'estat "deplorable" de la banda a la falta de ganes de treballar del seu director. Aquesta situació d'enfrontament entre el director de la banda i els diputats durà fins al 1922 en que Baltasar Moyà decidí presentar la seva renúncia al càrrec. El 20 de maig del 1920 la Comissió Provincial acceptà la renúncia.

Amb la renúncia de la direcció de la banda de la Casa de Misericòrdia Baltasar abandonava el lloc que més satisfaccions li havia reportat. En aquest moment es quedava com a director de l'orquestra del Teatre Líric en la temporada de varietats i director de la banda "La Camponense" de Campos.

Una mort inseperada.

El 13 de juliol del 1923 morí al seu domicili familiar, situat a la Costa de la Sang de Palma, Baltasar Moyà rodejat de la seva família. Pel matí es desplaçà a Inca i després del dinar començà a sentir-se malalt lo que provocà la seva vinguda precipitada a Palma. A les deu de la nit del mateix dia es certificava la seva mort.

Baltasar comptava amb 62 anys d'edat i gaudia de bona salut. Ocupava els càrrecs, tal com hem dit abans, de director de l'orquestra del Teatre Líric en la temporada de varietats i el de director de la banda de música "La Camponense" de Campos. La seva mort fou sens dubte una pèrdua importantíssima pel panorama musical balear.

JOSEP JOAQUIM ESTEVE VAQUER - 2002

CATÀLEG DE L'OBRA DE BALTASAR MOYÀ SANCHE

A l'hora de presentar aquest catàleg hem tingut que dividir-lo en quatre seccions, degut sobre tot per les dificultats presentades, tant als arxius com a les publicacions periòdiques que hem consultat.

Els arxius musicals estan plens d'obres a les quals només consta el nom de l'obra i no apareix el nom de l'autor. Per altra banda, les publicacions periòdiques estan plagades de errors tipogràfics, per lo que de vegades una mateixa obra es atribuïda a diversos autors.

Així, hem dividit el catàleg de les obres de Baltasar Moyà en les següents seccions:

- A) Obra musical conservada.
- B) Obra musical atribuïda conservada
- C) Obra musical atribuïda no conservada
- D) Text literari conservat de l'obra musical desapareguda.

A la secció A) hem inclòs les obres que hem localitzat als arxius musicals consultats i que presenten el nom de l'autor. A la secció B) incluim les obres que han estat atribuïdes a Baltasar Moyà per les publicacions periòdiques que hem consultat i que hem localitzat als arxius musicals. Dins la secció C) fem constar els títols de les obres que han estat atribuïdes a Baltasar Moyà però que no hem pogut localitzar als arxius musicals. Finalment, a la secció D) hem inclòs els títols de les obres de les que només s'ha conservat el text.

Hem ordenat les obres, dins de cada secció, per gèneres i per ordre alfabètic (prenent en compte l'article del nom de l'obra). Les dates que es troben dins parentesi al costat de cada obra son els anys de la seva estrena.

A) OBRA MUSICAL CONSERVADA

PASDOBLES

1. *A la muerte de un ángel* (1919)

Tonalitat: Do menor.

Compàs: 2/4

Observació: Es tracta d'un pasdoble fúnebre.

2. *El arrojó en España*

Tonalitat: Re menor.

Compàs: 2/4

3. *El aviador*

Tonalitat: Sib Major

Compàs: 2/4

4. ***El consejo***
Tonalitat: Fa menor. Compàs: 2/4
5. ***El Ferrocarril de Sóller (1912)***
Tonalitat: Mib Major Compàs: 2/4
Observació: Es tracta d'un pasdoble-marxa. Existeix una partitura per piano impresa per CASA ERVITI-SAN SEBASTIÁN, amb el número de catàleg C.E. 1700. A la partitura es pot llegir: "Al Señor D. Jerónimo Estades".
6. ***El hotel***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 2/4
7. ***El nuevo alcalde***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 2/4
8. ***El veloz***
Tonalitat: Mib Major. Compàs: 2/4
9. ***Junipero Serra (1913)***
Tonalitat: Mib Major. Compàs: 2/4
Observació: Es tracta d'un pasdoble-marxa.
10. ***Llorito***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 2/4
11. ***Manolito***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 2/4
12. ***Noche de verbena***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 2/4
13. ***Virginal***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 2/4

MARXES FÚNEBRES

1. ***Alma de ángel***
Tonalitat: Re menor. Compàs: 2/2
2. ***¡¡¡Dolores!!!***
Tonalitat: Re menor. Compàs: 2/4
Observació: Existeix partitura impresa per CASA ERVITI-SAN SEBASTIÁN, amb el número de catàleg C.E. 1234. Aquesta partitura està dedicada "a la memoria de D. José Erviti".
3. ***La pasión***
Tonalitat: Sol menor. Compàs: 2/2
4. ***La soledad***
Tonalitat: Re menor. Compàs: 2/2
5. ***La verónica***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 2/2

6. *La verónica*

Tonalitat: Do menor.

Compàs: 2/4

Observació: Encara que du escrit el mateix nom que l'anterior, la música es diferent.

7. *Maria / Sobre la tumba*

Tonalitat: Do menor.

Compàs: 2/4

Observació: Aquesta marxa fúnebre ens apareix als arxius amb dos noms diferents, *Maria* i *Sobre la tumba*, encara que es tracta de la mateixa marxa. Ignorem el motiu d'aquest doble nominació.

8. *Piedad*

Tonalitat: Re menor.

Compàs: 2/4

9. *Una Memoria sobre la tumba de Sebastiana Campamar Nadal*

Tonalitat: Re menor.

Compàs: 2/2

Observació: Existeix partitura impresa per CASA ERVITI-SAN SEBASTIÁN, amb el número de catàleg C.E. 1335.

MARXES REGULARS

1. *La pascua*

Tonalitat: Mib Major.

Compàs: 2/2

2. *Marcha triunfal a la Virgen*

Tonalitat: Mib Major.

Compàs: 2/2

Observació: Existeix partitura impresa per JOSÉ ERVITI-Editor, amb el número de catàleg J.E. 739.

3. *Santa Cruz*

Tonalitat: Sib Major.

Compàs: 2/2

JOTES

1. *La Mallorquina (1896)*

Tonalitat: Sib Major.

Compàs: 3/4

Observació: Existeix partitura impresa per JOSÉ ERVITI-Editor SAN SEBASTIÁN, amb el número de catàleg J.E. 668.

XOTIS

1. *El chulapo*

Tonalitat: Sib Major.

Compàs: 4/4

2. *El panchito*

Tonalitat: Sib Major.

Compàs: 4/4

VALSOS

1. *Capricho*

Tonalitat: Sib Major.

Compàs: 3/8

2. ***El reloj***
Tonalitat: Fa menor. Compàs: 3/4
3. ***El rubio***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 3/4
4. ***El teléfono***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 3/4
5. ***El topo***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 3/4
6. ***El velocípedo***
Tonalitat: Mib Major. Compàs: 3/4

MASURQUES

1. ***Emma***
Tonalitat: Fa Major. Compàs: 3/4
2. ***Las verdades***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 3/4

POLQUES

1. ***La morena***
Tonalitat: Fa Major. Compàs: 2/4
2. ***La perla***
Tonalitat: Do Major. Compàs: 2/4

AMERICANES

1. ***No me toques***
Tonalitat: Fa menor. Compàs: 2/4
2. ***Noche de virgenes***
Tonalitat: Sol menor. Compàs: 2/4

MELODIES

1. ***Adiós***
Tonalitat: Degut a que en l'única partícula que hem localitzat no està indicat l'instrument, no hem pogut determinar la tonalitat.
Compàs: 4/4

CUPLETS

1. ***El arco-iris***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 3/4

B) OBRA MUSICAL ATRIBUÏDA CONSERVADA

PASDOBLES

1. ***El mantón***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 2/4
2. ***¡Olé mi tierra!***
Tonalitat: Mib Major. Compàs: 2/4
3. ***Quita penas***
Tonalitat: Re menor. Compàs: 2/4
4. ***Quita pesares***
Tonalitat: Sol menor. Compàs: 2/4

JOTES

1. ***La balear***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 3/4

XOTIS

1. ***Benito***
Tonalitat: Do menor. Compàs: 4/4
2. ***El Lírico***
Tonalitat: Do Major. Compàs: 3/4
3. ***La Protectora***
Tonalitat: Do Major. Compàs: 3/4

POLQUES

1. ***La ensoñadora***
Tonalitat: Fa Major. Compàs: 2/4

POPURRIS

1. ***Gran poppurri con Ecos de la Coruña y el gra gancho de Dª Baldomera: Ferrocarril***
Tonalitat: Sib Major. Compàs: 4/4

C) OBRA MUSICAL ATRIBUÏDA NO CONSERVADA.

PASDOBLES

1. ***Alfonso XIII (1897)***
2. ***El amigo***
3. ***El apogeo (1897)***

4. *El rayo*
5. *Flamenco*
6. *La pasarela* (1910)

JOTES

1. *España*

Observació: Es tracata d'una jota coreada amb acompanyament d'orquestra.

XOTIS

1. *El bastión*
2. *El besito*
3. *El encanto*
4. *El mascarón*
5. *El tulipán*
6. *Margaritas*
7. *Mascaritas*
8. *Noche de Verbena*
9. *Oriental*

VALSOS

1. *Buena suerte*
2. *El baile*
3. *El ensueño*
4. *El escándalo*
5. *Flamenco*

MASURQUES

1. *Alejandra*
2. *Elsa*
3. *Infanta Isabel*
4. *La comisión*
5. *La florista*
6. *La modista*
7. *La pitiusa*
8. *La Protectora*

9. *Matilde*
10. *Melancolía* (1910)
11. *Micaela*
12. *Paolita*
13. *Simpática / Simpatía*
14. *Tirolesa*
15. *Violetas*

POLQUES

1. *Asunción*
2. *Entre flores*
3. *La Alhambra*
4. *La bohemia*
5. *La cervatilla*
6. *La Nelly*
7. *La pitusa*
8. *La venus*
9. *Ninetta*

AMERICANES

1. *¡¡¡Angeles!!!*
2. *Clotilde*
3. *La sultana*

D) TEXT LITERARI CONSERVAT DE L'OBRA MUSICAL DESAPAREGUDA

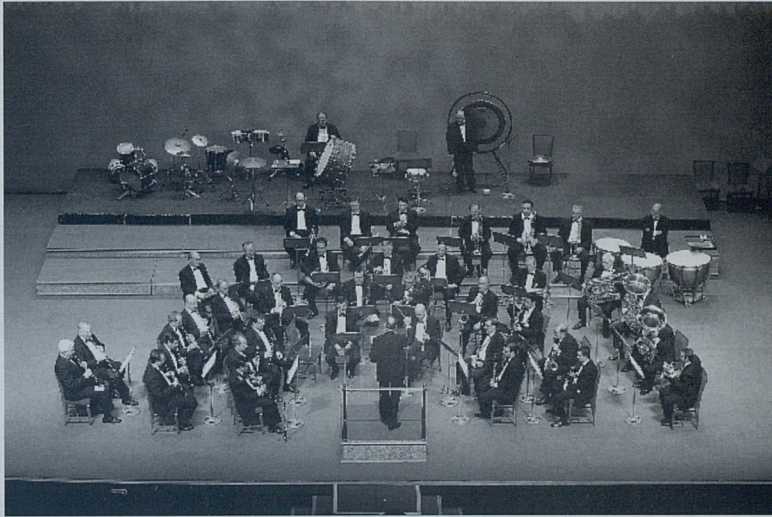
SARSUELES

1. EL HIJO DEL PESCADOR / zarzuela / en un acto y cinco cuadros / original de / **GABRIEL ROMERO LANDA** / música del maestro / **BALTASAR MOYÁ SANCHO** / Estrenada en el **TEATRO LÍRICO** de Palma de Mallorca en la noche del 26 de Enero de 1909 / Palma de Mallorca / Tipo-litografía de Amengual y Muntaner / 1909.

JOSEP JOAQUIM ESTEVE VAQUER - 2002

Dades extretes del llibre que es troba en edició del mateix autor:
 “La música d'un temps. Baltasar Moyà Sancho (Capdepera 1861-Palma 1923)”

ELS INTERPRETS

Banda Municipal de Palma

PLANTILLA DE MÚSICS **DE LA** **BANDA MUNICIPAL DE PALMA**

SUBDIRECTOR

Ramón Juan Garrigós

FLAUTES

Javier Vicente Blanco García

Antonio Pellicer Blasco

OBOES

José Espert Canet

Silverio Duato Castillo

REQUINT

Pere Siquier Pons

CLARINETS

Antonio Juan Tello

Ricardo Fuster Cervera

Juan Emilio Martínez Selfa

Juan Félix Bodí

Antonio Subiela Rodríguez

Pascual Vicente Martínez Llopis

Gabriel Oliver Garau

Antonio Peris Fons

Vicente Castellano Alcaide

Vicente Reig Gregori

Galo Bargues López

CLARINET BAIX

Emilio Robles Martínez

SAXOFONS

Francisco Ballester Acacio

Vicente Fontelles Segarra

Francisco Catalá Navarro

Enrique Cárcel Villalba

FAGOTS

Felipe Moral Serrano

Silverio Duato Sapiña

FLISCORNS

Enrique Gramallés Vicente

Manuel Martínez Chordá

TROMPETES

Jaime Prats Lacuesta
Julio Beltrán Gaspar
Bartolomé Nadal Sitges

TROMPES

Mario Errea del Pago
Francisco Rausell Ros
Francisco Sapiña Bayona

TROMBONS

Rafael Bueno Renovell
Antonio Criado Ripoll
José Roig Petit

BOMBARDINS

Antonio Roig Iznardo
José Beltrán Navarro

TUBES

Miguel Asensi Asensi
José Joaquín Esteve Vaquer
Juan Blasco Cerveró

PERCUSSIÓ

Salvador Ramón Daroqui
Emilio Arnao Gómez
Vicente Fontelles Cervera

UTILLERS

Antonio Luna Castellanos
Miguel Angel Martorell Pol

BANDA MUNICIPAL DE PALMA

La **Banda Municipal de Palma** fou creada el mes de Maig de 1966.

La Presentació oficial de la **Banda** es realitzà en el **Teatre Principal** el 22 de desembre de 1966 amb un ample programa de concert en el que es comptà amb la participació de l'**Orfeó Municipal**.

La direcció de la **Banda Municipal de Palma** ha comptat amb els següents directors:

Julio Ribelles Brunet, Director fundador des de l'any 1966 a 1987 en què pren possessió de la direcció de la **Banda Municipal de Valencia**, **Bernabé Sanchis Sanç**, Subdirector (en l'actualitat Director de la **Banda Municipal de Alicante**), amb motiu del desplaçament de **Ribelles** al **Conservatorio Superior Valencià**, assumeix la direcció de la **Banda Municipal de Palma** entre 1972-1973.

Angel Martínez Villa, Subdirector, pren el relleu de l'anterior i durant els anys 1988 i 1989 dirigeix la **Banda Municipal de Palma**. A aquesta etapa participaran sis directors convidats, entre els quals sorgirà el nou director.

Daniel Martínez Marín obté la titularitat i dirigeix l'agrupació des de 1989-1999, any en què, tant el director titular com el subdirector, obtenen la jubilació.

Ramón Juan Garrigós, actual Subdirector, des de juliol de 1999, i en l'actualitat, duu a terme la direcció de la **Banda Municipal de Palma**.

La **Banda Municipal de Palma**, a les seves diferents etapes, ha realitzat concerts al **Teatre Principal**, **Auditòrium de Palma**, **Teatre Municipal** i al **Conservatori de Palma**. Imparteix concerts pedagògics dirigits a escolars. Participa en aquells esdeveniments oficials que programa l'**Ajuntament de Palma**. Ha realitzat desplaçaments a **Menorca** i **Eivissa**. Entre les seves actuacions populars, convé destacar els concerts que ofereix a la **Plaça Major** cada primavera.

RAMON JUAN GARRIGÓS

Inicia sus estudios musicales en **Enguera**, su pueblo natal, participando con la banda de música **Santa Cecília de Enguera**

En el **Conservatorio de Valencia**, bajo la enseñanza del profesor D. **Lucas Conejero** obtiene el título de Profesor Superior en la enseñanza de Clarinete.

En el **Conservatorio de Palma - Baleares** - Obtiene los títulos de profesor de Composición y Profesor de Solfeo.

Forma parte del **Quartet de Clarinets Bellver** durante 6 años.

En Noviembre de 2000 obtiene por concurso la plaza de Subdirector de la **Banda Municipal de Palma**.

Desde Julio de 1999 dirige la **Banda Municipal de Palma** estando a su cargo la programación de conciertos y actividades.

"NIT BIELENCA"

Búger - Mallorca

- 1983 I Nit Bielenca - Homenatge al compositor
John Cage (1912-1992) - Los Ángeles-USA
- 1992 II Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Miquel Capllonch (1861-1935) - Pollença
- 1993 III Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Mn. Miquel Tortell Simó (1802-1868) - Muro
- 1994 IV Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Jaume Mas Porcel (1909-1993) - Ciutat de Mallorca
- 1995 V Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Antoni Torrandell (1881-1963) - Ciutat d'Inca
- 1996 VI Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Andreu Torrens (1845-1927) - Santa Maria del Camí
- 1997 VII Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Joan Baptista Aulí (1796-1869) - Felanitx
- 1998 VIII Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Mn. Bernat Salas (1874-1932) - Ciutat d'Inca
- 1999 IX Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Miquel dels Sants Capó C.R. (1903-1978) - Felanitx
- 2000 X Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Mn. Pere Josep Canyelles (1845-1922) - Calvià

- 2001 XI Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Mn. Bartomeu Ballester (1900-1993) - Campos
- 2002 XII Nit Bielenca - Homenatge al compositor
Mn. Baltasar Moyà (1861-1923) - Capdepera-Palma

Al Señor D. Jerónimo Estades

Ferro-carril Soller

Marcha Paso-doble

Precio, folio Ptas 1'50

BALTASAR MOYA

Tiempo de Marcha

PIANO

Repique de campana

tam tam tam

ff *pp*

Toque de bovina

Propiedad del Editor para todos los países.
CASA PRYMI

C. E. 1900

SAN SEBASTIAN

Ferro-carril Soller, partitura de Baltasar Moyà.

EDICIÓ I ORGANITZACIÓ:

Fundació
Àrea Creació Acústica
Son Bielí · Búger

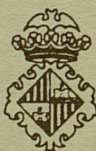
Consell de
Mallorca

■ Departament de Cultura

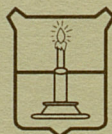

AMB EL SUPORT DE:

Ajuntament

de Palma

AJUNTAMENT DE BÚGER
Àrea de Cultura

Ajuntament
de Capdepera

Fundació
"SA NOSTRA"

COL.LABORA:

Armeño i Adrover

COLLITA DE FRUITS - MALLORCA
Vi negre criat en botes de roure Fancés i Americà

Amb el suport
telemàtic de:

www.fundacioaca.org
e-mail: fundacioaca@fundacioaca.org

Edició i organització: **Fundació ACA** - Tel. 971 51 65 01 - Fax: 971 51 65 02
Arts gràfiques: **IMPREMTA BERGAS** - sa Pobla
Dep. Legal: P.M. 1523-2002.